
	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 1/33

PROGRAMACIÓ DOCENT

**DEPARTAMENT DE ORIENTACIÓ
PRAQ
ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC
PROGRAMA DE REFORÇ DE L'APRENENTATGE
PER AL 4t CURS DE L'ESO**

CURS 2019-2020

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 2/33

1. INTRODUCCIÓ

El Reglament Orgànic dels Instituts d'Educació Secundària (ROI), en el capítol dedicat a l'autonomia pedagògica dels centres, estableix que, sota la coordinació del seu cap els Departaments tenen la funció d'elaborar o revisar les programacions docents dels ensenyaments corresponents a les àrees i/o matèries que tenen assignades.

A principi de curs i d'acord amb les Instruccions anuals de funcionament dels centres docents públics el Departament ha elaborat i/o revisat aquest document, essent el resultat de la nostra reflexió el què es presenta tot seguit.

En aquest document es concreten els currículums del PROGRAMA DE REFORÇ DE L'APRENTATGE PER AL 4t CURS DE L'ESO (PRAQ) considerant les línies bàsiques recollides en el Projecte Educatiu de Centre, els criteris determinats per la Comissió de Coordinació Pedagògica i la Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 31 d'octubre de 2017 per la qual s'aproven les instruccions per a la implantació dels programes de reforç de l'aprenentatge per al quart curs de l'educació secundària obligatòria a partir del curs 2018-2019 i el Projecte PRAQ elaborat pel centre IES Pasqual Calbó de Maó.

La professora Ana María Janer Marquès serà la responsable de l'àmbit sociolingüístic del PRAQ amb 10 hores setmanals: 3 de Llengua i literatura catalanes, 4 de Llengua i literatura castellanes i 3 de Geografia i Història.

En l'elaboració d'aquesta programació s'han tingut en compte les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre amb la informació disponible en el moment de fer-la. Per tal d'aconseguir que la programació d'aquest curs sigui el més adient possible, s'ha dividit el curs en unitats didàctiques. Aquesta distribució pretén aconseguir, a més d'una correcta distribució de l'esforç didàctic, un millor rendiment acadèmic i millor assoliment de les competències clau que han d'assumir els alumnes a final de curs.

La gran diversitat de l'alumnat (prové de diferents contextos socials, econòmics i culturals) i la varietat dels seus interessos i expectatives també es tenen en consideració a l'hora d'ensenyar els continguts establerts al currículum.

Per tant, els continguts s'hauran de tractar, sempre que sigui possible, a partir de les situacions pròpies de la vida quotidiana de l'alumnat per, mitjançant el seu estudi i interpretació, promoure'n la formalització. D'aquesta manera es pretén assegurar que l'aprenentatge dels coneixements sigui significatiu, és a dir, que tingui sentit i que sigui útil per entendre millor el món que ens envolta.

En aquesta etapa, la formació ha de ser integral i funcional; és a dir, ha de suposar l'adquisició de diverses capacitats: cognitives, psicomotrius, d'autonomia i equilibri personal, afectives, d'interrelació personal i d'inserció social, evitant els aprenentatges fonamentalment memorístics i orientats sobretot a l'adquisició de conceptes.

2. ELEMENTS CURRICULARS COMUNS A TOTA L'ETAPA DE L'ESO

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 3/33

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les diferents capacitats que es concreten en els objectius següents:

- a) Comprendre i produir missatges orals i escrits, en català i castellà, amb propietat, autonomia i creativitat, per comunicar-se i per organitzar els seus propis pensaments i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge.
- b) Comprendre i produir missatges orals i escrits, amb normalitat i correcció, en una llengua estrangera com a mínim.
- c) Interpretar i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzin codis artístics, científics i tècnics, amb la finalitat d'enriquir les seves possibilitats de comunicació i reflexionar sobre els processos implicats en el seu ús.
- d) Obtenir i seleccionar informació utilitzant les fonts en què habitualment es troba disponible, tractar-la de forma autònoma i crítica amb una finalitat prèviament establerta, i trametre-la als altres de manera organitzada i intel·ligible.
- e) Elaborar estratègies d'identificació i de resolució de problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència, mitjançant procediments intuïtius i de raonament lògic, contrastar-les i reflexionar sobre el procediment seguit.
- f) Conèixer i valorar el desenvolupament científic i tecnològic, les seves aplicacions i la incidència d'aquest en el medi físic i social.
- g) Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en els processos d'ensenyament i aprenentatge.
- h) Conèixer i comprendre els aspectes bàsics del funcionament del propi cos i de les conseqüències per a la salut individual i col·lectiva dels actes i les decisions personals, i valorar els beneficis que comporten els hàbits de l'exercici físic, de la higiene i d'una alimentació equilibrada, com també el fet de dur una vida sana.
- i) Formar-se una imatge ajustada de si mateix o si mateixa, de les pròpies característiques i possibilitats, i desenvolupar activitats de manera autònoma i equilibrada, valorant l'esforç i la superació de les dificultats.
- j) Analitzar els mecanismes bàsics que regeixen el funcionament del medi físic, valorar les repercussions que sobre aquest tenen les activitats humanes, i contribuir activament a la defensa, conservació i millora del medi com a element determinant de la qualitat de vida.
- k) Participar en activitats de grup amb actituds solidàries i de respecte, superant inhibicions i prejudicis, reconeixent i valorant críticament les diferències de tipus social i rebutjant qualsevol discriminació basada en diferències d'ètnia, de sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials.
- l) Analitzar els mecanismes i valors que regeixen el funcionament de les societats, en especial els relatius als drets i deures dels ciutadans, i adoptar judicis i actituds personals envers aquests.
- m) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural propi de les Illes Balears i contribuir activament a la seva conservació i millora; entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i dels individus i desenvolupar una actitud d'interès i respecte per l'exercici d'aquest dret i pel procés de normalització lingüística de la llengua catalana.

3. CONTRIBUTIÓ DE L'ÀMBIT A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 4/33

L'àmbit sociolingüístic ha de contribuir a que l'alumnat adquireixi les següents competències clau:

Comunicació lingüística

La comunicació lingüística fa referència a l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i de comprensió de la realitat, de construcció del coneixement i d'organització i regulació del propi pensament, de les emocions i dels comportaments.

El currículum de llengua i literatura catalanes té com a objectiu el desenvolupament de la capacitat per interactuar de manera competent mitjançant el llenguatge en la nostra societat. No hem d'oblidar que la matèria de llengua catalana és l'única que d'una banda és objecte d'estudi en si mateixa i, de l'altra, és l'instrument per adquirir la resta d'aprenentatges. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria l'alumnat tindrà la competència en comunicació lingüística si és capaç de:

- Interactuar de manera competent en les diferents esferes de la vida social.
- Augmentar l'ús del llenguatge en general.
- Fer servir mecanismes de predicció i comprensió textuals en la lectura i anàlisi de texts.
- Emmarcar les creacions pròpies en els gèneres i les tipologies que es presenten.
- Recórrer a l'ús actiu de determinats mecanismes que permeten l'ampliació i la consolidació del vocabulari.
- Millorar l'ortografia per mitjà de la reflexió i la pràctica de normes d'escriptura.

Competència digital

En les matèries de llengua, les tecnologies de la informació i de la comunicació contribueixen al tractament de la informació i al desenvolupament d'aquesta tercera competència, ja que proporciona coneixements i destreses per a la recerca i selecció d'informació, així com la reutilització en la producció de textos orals i escrits propis. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria l'alumnat tindrà la competència del tractament de la informació i competència digital si és capaç de:

- Proporcionar coneixements i destreses per a la recerca d'informació rellevant.
- Adquirir habilitats per reutilitzar la informació en la producció de textos orals i escrits propis.
- Descobrir tècniques narratives i descriptives.
- Valorar l'ús del diccionari com a element adequat per al coneixement del significat de les paraules.
- Utilitzar adequadament les biblioteques i Internet.
- Recórrer a suports electrònics en el procés d'escriptura.
- Fer servir de manera social i col·laborativa els nous mitjans de comunicació digital.

Aprendre a aprendre

L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb aquesta segona competència bàsica, la qual sempre treballarem des de les

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 5/33

nostres matèries. És a dir, l'alumnat aprendrà progressivament a fer feina de forma autònoma progressivament. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència d'aprendre a aprendre si és capaç de:

- Representar el món per mitjà del llenguatge.
- Cercar determinats elements, característiques o informacions en un text.
- Repasar continguts abans de tractar-ne de nous.
- Comprendre i compondre texts com a mitjà per optimitzar l'aprenentatge lingüístic.
- Extreure dels texts la informació implícita que contenen de vegades.
- Reconèixer els tipus d'informació que ens transmeten determinats mitjans i saber-los interpretar.
- Practicar el resum com a tècnica de presentació de la informació més important d'un text.
- Classificar paraules o altres unitats significatives segons característiques comunes que presentin.
- Relacionar la llengua amb altres realitats que ens envolten.

Competències socials i cíviques

L'aprenentatge de les llengües contribueix decisivament al desenvolupament d'aquesta competència, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. D'altra banda, l'educació lingüística té un component relacionat directament amb aquesta competència: la varietat d'usos de la llengua, la diversitat lingüística i la valoració de totes les llengües com a aptes per igual. A més contribueix a l'eradicació de prejudicis lingüístics i als usos discriminatoris del llenguatge. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència social i ciutadana si és capaç de:

- Relacionar-se lingüísticament amb altres persones i convida-hi.
- Comprendre els altres i aproximar-se a altres realitats lingüístiques i culturals.
- Constatar la varietat dels usos de la llengua i la diversitat lingüística.
- Valorar totes les llengües com a igualment aptes per exercir les funcions de comunicació i de representació.
- Eradicar els usos discriminatoris del llenguatge, detectant prejudicis i imatges estereotipades del món.
- Relacionar les llengües amb les societats en què es parlen, i veure'n les interrelacions.
- Fer debats i discussions en grup acceptant i valorant les aportacions de cadascú.
- Dur a terme activitats en grup arribant a conclusions que puguin ser acceptades per tothom.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

En relació a les dues competències anteriorment esmentades, també trobam que la llengua serveix per resoldre problemes, prendre decisions. Per això és que l'adquisició d'aquestes habilitats contribueix a progressar en l'autonomia i en la regulació de la pròpia activitat amb iniciativa personal progressiva. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatòria l'alumnat tindrà la competència d'autonomia i iniciativa personal si és capaç de:

- Analitzar i resoldre problemes, traçar plans i emprendre processos de decisió.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 6/33

- Reflexionar sobre experiències personals i expressar-les lingüísticament.
- Preparar presentacions i exposicions davant els altres i fer-les.
- Conèixer-se millor expressant amb la llengua les nostres capacitats i limitacions.

Consciència i expressions culturals

En aquestes matèries la lectura, la interpretació i la valoració de les obres literàries i històriques contribueixen de manera rellevant al desenvolupament de la competència artística i cultural, una aproximació al patrimoni literari i a temes recurrents que no són res més que l'expressió de preocupacions essencials de l'ésser humà. Així, al llarg de l'Educació Secundària Obligatoria l'alumnat tindrà la competència social i ciutadana si és capaç de:

- Aproximar-se al patrimoni literari i als seus temes recurrents.
- Apreciar manifestacions artístiques com la música, la pintura i el cinema.
- Detectar el sentit del món social de la literatura: autors, llibreries, premsa, catàlegs, etc.
- Fer servir la llengua d'una manera artística i creativa, amb gust estètic.

4. ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIA DELS OBJECTIUS PER CURSOS

El currículum de l'àmbit sociolingüístic comprèn una selecció de continguts bàsics del currículum de quart curs d'ESO LOMCE corresponents a les assignatures de Llengua i literatura catalanes, Llengua i literatura castellanques i Geografia i història, per tal d'aconseguir una formació general que permet a l'alumnat del programa continuar la seva formació en un curs de 4t aplicat per a la iniciació a la formació professional. A causa de l'estreta relació entre les dues matèries lingüístiques s'han unificat els respectius objectius i els continguts que coincideixen només es tractaran en una assignatura, la qual cosa permetrà aprofundir en aquells en què divergeixen, com per exemple la literatura.

Els objectius de les àrees d'àmbit sociolingüístic del PRAQ són els següents:

1) Objectius de l'àrea lingüística

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferents tipus propis de l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.
2. Comprendre el sentit global i la intenció de textos orals.
3. Reconèixer en les produccions orals pròpies i alienes, els aspectes prosòdics i els elements no verbals. Interpretant-los i avaluant-los progressivament.
4. Entendre la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per regular la conducta
5. Reconèixer la necessitat de saber parlar en públic, en situacions formals o informals, de forma individual o en grup.
6. Utilitzar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 7/33

7. Utilitzar de forma progressiva les habilitats socials reproduint situacions reals o imaginàries de comunicació en l'expressió verbal i no verbal.
8. Aprofundir en diferents estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.
9. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos orals.
10. Fomentar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva que identifiqui valoracions respectant sempre les opinions dels altres.
11. Discriminar informació de diferents fonts en paper o digital i integrar-los en un procés d'aprenentatge continu.
12. Utilitzar progressivament estratègies per produir textos adequats, coherents i cohesionats.
13. Escriure textos i apreciar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
14. Comprendre i explicar els valors expressius que adquireixen determinades categories gramaticals i formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen, amb especial atenció a adjectius, determinants, pronoms i verbs.
15. Saber explicar el significat dels principals prefixos i sufixos i les seves possibilitats de combinació per crear noves paraules, i identificar-ne aquells que procedeixen del llatí i del grec.
16. Conèixer els diferents nivells de significat de paraules o expressions en funció de la intenció comunicativa del discurs oral o escrit en què apareixen.
17. Emprar els diccionaris i altres fonts de consulta, en paper o en format digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per progressar en l'aprenentatge autònom.
18. Identificar els trets que determinen els límits oracionals per reconèixer l'estructura de les oracions compostes.
19. Utilitzar els coneixements sobre la llengua per resoldre problemes de comprensió i d'expressió de textos orals i escrits i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.
20. Explicar les estructures dels diferents gèneres textuals amb especial atenció les expositives i argumentatives per utilitzar-les a les seves produccions orals i escrites.
21. Reconèixer en textos de diversa índole i usar en les produccions orals i escrites pròpies els diferents connectors textuals i els principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.
22. Identificar i utilitzar els diferents registres lingüístics en funció dels àmbits socials i valorar la importància d'emprar el registre adequat en cada moment.
23. Identificar els aspectes elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.

2) Objectius de l'àrea de Geografia i Història

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 8/33

d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.

3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.

4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.

5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.

6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.

7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.

8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.

9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, inclouent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.

10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.

11. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciar-ne els valors i les bases fonamentals, valorar els drets i les llibertats com un assoliment irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciar actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrar-se solidaris amb els pobles, els grups socials i les persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris.

12. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuós i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor

5. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS PER CURSOS

Els continguts de les assignatures de llengües de 4t de l'àmbit sociolingüístic són:

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

- Escoltar

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb l'àmbit d'ús: àmbit personal, acadèmic, social i àmbit laboral.

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb la finalitat que persegueixen: textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 9/33

Observació i comprensió del sentit global de debats, col·loquis, entrevistes i converses espontànies de la intenció comunicativa de cada interlocutor i aplicació de les normes bàsiques que regulen la comunicació.

- Parlar

Coneixement i ús progressivament autònom de les estratègies necessàries per a la producció de textos orals.

Coneixement, ús i aplicació de les estratègies necessàries per parlar en públic i dels instruments d'autoavaluació en pràctiques orals formals o informals.

Coneixement, comparació, ús i valoració de les normes de cortesia de la comunicació oral que regulen les converses espontànies i altres pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació. El debat.

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

Continguts

- Llegir

Coneixement i ús progressiu de tècniques i estratègies de comprensió escrita.

Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits en relació amb l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.

Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Actitud progressivament crítica i reflexiva davant de la lectura.

Ús progressivament autònom dels diccionaris, de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'obtenció d'informació.

- Escriure

Coneixement i ús de les tècniques i estratègies per a la producció de textos escrits: planificació, obtenció de dades, organització de la informació, redacció i revisió.

Esriptura de textos propis de l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.

Esriptura de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències i els coneixements propis, i com a instrument d'enriquiment personal i professional.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

Continguts

- La paraula

Observació, reflexió i explicació dels valors expressius i de l'ús de les diferents categories gramaticals, amb especial atenció a l'adjectiu, als diferents tipus de determinants i als pronoms.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 10/33

Observació, reflexió i explicació dels valors expressius i de l'ús de les formes verbals en textos amb diferent intenció comunicativa.

Observació, reflexió i explicació de l'ús expressiu dels prefixos i sufixos, reconeix aquells que tenen origen grec i llatí, i explica el significat que aporten a l'arrel lèxica i la seva capacitat per a la formació i creació de noves paraules.

Observació, reflexió i explicació dels diferents nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral o escrit.

Utilització de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre la normativa i l'ús no normatiu de les paraules i interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris de la llengua: gramaticals, semàntiques, registre i ús.

- Les relacions gramaticals

Observació, reflexió i explicació dels límits sintàctics i semàntics de l'oració simple i la composta, de les paraules que relacionen els diferents grups que en formen part i dels seus elements constitutius.

Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals, reconeixement del seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi en l'escriptura per obtenir una comunicació eficient.

El discurs

Observació, reflexió i explicació i ús dels trets característics que permeten diferenciar i classificar els diferents gèneres textuais, amb especial atenció als discursos expositius i argumentatius.

Observació, reflexió i explicació de l'ús de connectors textuais i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals (substitucions pronominals) com lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims).

- Les varietats de la llengua

Coneixement dels diferents registres i factors que incideixen en l'ús de la llengua en diferents àmbits socials i valoració de la importància d'utilitzar el registre adequat segons les condicions de la situació comunicativa.

- Llengua i societat

Coneixement i reflexió de la variació lingüística: geogràfica, social, funcional i històrica.

Coneixement de la llengua estàndard i el registre formal. Comprensió del procés d'estandardització.

Coneixement i reflexió de llengües de l'Estat espanyol i normativa legal.

Coneixement de l'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears.

Coneixement i reflexió de les llengües d'Europa, estudi de la planificació i dels processos de normalització en aquests països.

Coneixement i observació envers la situació sociolingüística actual.

Coneixement i descripció dels aspectes més elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.

Coneixement de les normes que regulen la relació democràtica entre parlants de les diverses llengües de l'Estat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 11/33

Bloc 4. Educació literària

Continguts

- Pla lector

Lectura d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món per aconseguir el desenvolupament dels seus propis gustos i interessos literaris i la seva autonomia lectora.

Introducció a la literatura a través dels textos.

Aproximació a les obres més representatives de la literatura catalana dels segles XIX i XX als nostres dies a través de la lectura i explicació de fragments significatius i, si és el cas, d'obres completes.

- Creació

Redacció de textos d'intenció literària a partir de la lectura de textos del segle XX, i utilització de les convencions formals del gènere seleccionat amb intenció lúdica i creativa.

Consulta de fonts d'informació variades per dur a terme treballs adequats.

Temporització, seqüenciació de continguts

-1 a avaluació: unitats 1, 2 i 3 del llibre de text (dossier), activitats complementàries i altres a través del googleclassroom o google drive.

-2 a avaluació: unitats 4, 5 i 6 del llibre de text (dossier), activitats complementàries i altres a través del googleclassroom o google drive.

-3 a avaluació: unitats 7, 8 i 9 del llibre de text (dossier), activitats complementàries i altres a través del googleclassroom o google drive.

Els continguts de l'assignatura de 4t d'història de l'àmbit sociolingüístic són:

TEMA 1 La crisi de l'Antic Règim

- L'Antic Règim
- Les formes de govern al principi del segle XVIII
- La Il·lustració i la crítica de l'Antic Règim
- La guerra de Successió Espanyola
- El despotisme il·lustrat a Espanya
- El regne de Mallorca en el segle XVIII

TEMA 2 Revolucions liberals i nacionalismes

- La Revolució Americana
- L'inici de la Revolució Francesa
- La radicalització de la Revolució
- L'Europa napoleònica
- La Restauració
- Altres onades revolucionàries (1820-1848)
- Els nacionalismes. La unificació d'Itàlia

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 12/33

- La unificació d'Alemanya

TEMA 3 La Revolució Industrial i els canvis socials

- L'origen de la Revolució Industrial
- La primera revolució industrial
- La revolució dels transports
- La segona revolució industrial
- L'expansió de la Revolució Industrial
- Els efectes de la industrialització en la població
- La societat de classes. Les classes altes
- Les classes mitjanes i baixes
- El naixement del moviment obrer

TEMA 4 Espanya en el segle XIX

- La Guerra de la Independència (1808-1814)
- Les corts de Cadis
- El regnat de Ferran VII (1814-1833)
- La independència de les colònies hispanoamericanes
- Isabel II i la construcció de l'Estat liberal (1833-1868)
- El Sexenni Democràtic (1868-1874)
- La Restauració Borbònica
- Les Illes Balears en el segle XIX
- La revolució industrial a Espanya
- Les transformacions socials
- Els canvis socioeconòmics i el regionalisme a les Illes Balears

TEMA 5 Imperialisme, guerra i revolució

- Les grans potències a la segona meitat del segle XIX
- Els factors de l'imperialisme
- Els grans imperis colonials
- L'administració colonial i els seus efectes
- L'origen de la Primera Guerra Mundial
- El desenvolupament de la guerra
- Les conseqüències de la Primera Guerra Mundial
- Els orígens de la Revolució Russa
- Les revolucions del 1917 i la guerra civil a Rússia

TEMA 6 El món d'entreguerres

- La fràgil recuperació dels anys vint
- La Gran Depressió dels anys trenta
- L'ascens dels totalitarismes
- La Itàlia feixista
- Els orígens del nazisme
- L'Alemanya nazi: un règim totalitari
- La formació de l'URSS (1922-1929)
- La dictadura de Stalin (1929-1953)

TEMA 7 La Segona Guerra Mundial

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 13/33

- Les causes i el detonant de la guerra
- L'ofensiva de l'Eix (1939-1941)
- La victòria aliada (1942-1945)
- L'Holocaust
- L'organització de la pau
- Les conseqüències de la guerra

TEMA 8 Espanya: de la crisi del 98 a la Guerra Civil

- El desastre del 98
- La crisi de la Restauració (1902-1931)
- La crisi del sistema polític liberal a les Illes Balears
- El triomf de la República i el bienni reformista (1931-1933)
- El bienni conservador i el Front Popular (1933-1936)
- La Segona República a les Illes Balears
- La Guerra Civil (1936-1939)
- La vida quotidiana durant la guerra
- Les conseqüències de la Guerra Civil
- La Guerra Civil a les Illes Balears

TEMA 9 La Guerra Freda

- La gènesi de la guerra freda
- Els blocs de la guerra freda
- Dels inicis a la coexistència pacífica (1947-1953)
- De la coexistència pacífica a la crisi dels míssils (1953-1962)
- De la tensió màxima a la crisi (1963-1973)
- El rebrot i el final de la guerra freda (1973-1991)

TEMA 10 La descolonització i el Tercer Món

- La descolonització
- La descolonització d'Àsia i Oceania
- El Pròxim Orient
- La descolonització d'Àfrica
- El naixement del Tercer Món

TEMA 11 El món des de 1945 fins a l'actualitat

L'Europa occidental: democràcia i canvi social
 La Unió Europea, una iniciativa original
 Els Estats Units, una gran potència
 L'Europa de l'Est: l'URSS i les democràcies populars
 La desaparició del bloc comunista
 El desenvolupament d'Àsia oriental
 Tensions i conflictes a l'Amèrica Llatina
 Tensions i conflictes a Àsia i Àfrica
 Les potències emergents en el segle XXI
 El món islàmic, un espai en tensió
 El món actual: un món globalitzat
 Reptes i problemes del segle XXI

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 14/33

TEMA 12 Espanya: de la dictadura a la democràcia

- Els primers anys del franquisme (1939-1949)
- La consolidació del règim i el desenvolupisme (1950-1973)
- El final de la dictadura (1973-1975)
- La dictadura franquista a les Illes Balears
- Una transició sense ruptura
- La Constitució de 1978 i l'Estat de les Autonomies
- Els governs del PSOE (1982-1996)
- L'alternança PP-PSOE (1996-2015)
- Els canvis econòmics i socials a l'Espanya democràtica
- La transició i la democràcia a les Illes Balears

Temporització, seqüenciació de continguts

1ª avaluació: Temes de l'1 al 4 i activitats complementàries.

2ª avaluació: Temes del 5 al 8 i activitats complementàries.

3ª avaluació: Temes 9 al 12 i activitats complementàries.

Nota: l'ordre pot ser alterat si convé per coordinar-se amb altres àrees o bé, amb motiu de qualche activitat complementària, esdeveniment imprevist, notícia d'actualitat, etc.

6. METODOLOGIA

Les metodologies són coherents amb el principi d'adquisició de les competències clau abans esmentades i l'assoliment dels objectius a través dels continguts seleccionats.

a) Criteris per al disseny de les activitats a cada curs amb atenció a les competències clau i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats bàsiques, d'ampliació i de reforç)

Treballar de forma competencial en l'aula suposa un canvi metodològic important; el docent passa a ser un gestor de coneixement de l'alumnat i l'estudiant adquireix més protagonisme.

L'àrea de llengües s'ha de contemplar des de dues perspectives: la consecució d'objectius a través de continguts del currículum i el desenvolupament d'habilitats que afavoresquin l'aprenentatge dels alumnes en altres àrees.

En aquest procés és necessari **l'entrenament individual i el treball reflexiu** de procediments bàsics de l'assignatura: la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i l'argumentació, que són extrapolables a altres àrees i contextos d'aprenentatges.

En alguns aspectes de l'àrea, fonamentalment en aquells que tenen com a objectiu aconseguir les habilitats de comunicació entre iguals i el desenvolupament de l'expressió i comprensió oral, el **treball en grup col·laboratiu** aporta, a més de l'entrenament d'habilitats socials

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 15/33

bàsiques i enriquiment personal des de la diversitat, una plataforma immillorable per entrenar la competència comunicativa.

Des del coneixement de la diversitat de l'aula i en resposta a les múltiples intel·ligències predominants en els alumnes, el desenvolupament d'activitats des de la **teoria de les intel·ligències múltiples** facilita que tot l'alumnat pugui arribar a comprendre els continguts que ha d'adquirir per al desenvolupament dels objectius d'aprenentatge.

En l'àrea de llengües és indispensable la vinculació a contextos reals, i l'aplicació dels conceptes més abstractes per millorar el desenvolupament lingüístic de l'estudiant. Per això, les tasques competencials proposades facilitaran aquest aspecte i permetran la contextualització d'aprenentatges en situacions quotidianes i properes als alumnes.

A més a més, les característiques especials dels estudiants que cursen els programes PRAQ motiven el principi de personalització en els plans d'actuació. Cada estudiant hauria de poder progressar individualment fins al límit màxim de les seves possibilitats en la consecució de les competències bàsiques.

b) Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula

Generalment l'alumnat emprarà l'aula de referència equipada amb pissarra, pissarra digital i projector, però en casos determinats s'utilitzarà l'aula d'informàtica per poder treballar de manera individualitzada amb els ordinadors. L'estructura i la planificació de les activitats a l'aula serà la que determini on es faran les classes.

Dins de l'aula l'alumnat estarà distribuït en funció de les seves aptituds i capacitats per tal de poder fer feina cooperativa i en equip. Si l'activitat demana treball individual s'asseuran en files un al costat de l'altre, i si l'activitat demana treball cooperatiu s'asseuran uns davant dels altres formant una taula rodona.

c) Materials i recursos didàctics

Els principals recursos didàctics són l'explicació a l'aula mitjançant exemples i casos pràctics, treballs en equip i tasques individuals.

Els materials i els recursos didàctics que s'empraran en el procediment d'ensenyament aprenentatge en aquest curs de PRAQ són el següents:

1. Aules: disposen d'ordinador amb connexió a internet, projector, pissarra digital i pissarra.
2. Unitats didàctiques. La professora elaborarà diferents presentacions i dossiers que permetin poder seguir les classes i que s'empraran com a material de consulta. A més, es proporcionaran fotocòpies amb activitats per a realitzar.
3. Llibre de text.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 16/33

L'alumnat no disposarà de llibre de text. La professora elaborarà dossiers i quaderns que facilitarà als alumnes, els quals provindran, bàsicament, d'Internet i dels següents llibres de text:

Per a Llengua i literatura catalanes: *Llengua i literatura catalanes 4D*, Vicens Vives.

Per a Llengua i literatura castellanés: *Llengua i literatura castellanés 4D*, Vicens Vives.

Per a Geografia i Història: *Ciències socials, història. Quadern per a la diversitat*, Vicens Vives

4. Pissarra digital. S'utilitzarà per a fer les projeccions de les presentacions i d'algunes activitats. Així com també per a visualitzar vídeos i documentals.

5. Pissarra. S'utilitzarà per fer les explicacions que han de permetre clarificar els dubtes de l'alumnat, així com per elaborar esquemes, resums i correcció d'exercicis.

6. Google Drive. S'utilitzaran diverses carpetes compartides amb l'alumnat per a què tinguin accés als documents d'interès: les presentacions de la professora, documents amb les activitats o recursos interessants, així com per a poder compartir documents de treball de forma puntual.

7. Material audiovisual, com són les pel·lícules, els documentals i programes de divulgació científica.

8. Material de laboratori, com són microscopis, lupes binoculars, models anatòmics, col·leccions de minerals i roques, material fungible, reactius químics, etc.

9. Material bibliogràfic com els llibres de text, guies de camp, llibres de consulta, etc.

10. Premsa i revistes, per tal de comprendre que l'activitat científica i matemàtica també és actualitat avui en dia.

11. Fitxes de treball, guions de pràctiques i guions per a sortides que es realitzin fora del centre.

12. Calculadora científica, a càrrec del propi alumnat.

d) El tractament de la lectura

Aquí cal incloure les mesures per al foment de la lectura a cada curs, definint activitat de lectures concretes amb preguntes de comprensió lectora i resum amb un màxim de línies als primers cursos.

Per tal de potenciar i fomentar la lectura, l'alumnat haurà de llegir notícies relacionades amb diversos temes d'actualitat i que incloguin els conceptes que es tractin en les diferents assignatures. De la mateixa manera que hauran de cercar informació a través d'articles o de textos en diversos formats (diaris o revistes en paper o en digital) i fer-hi després una explicació a la resta de companys. L'objectiu no és altre que potenciar la competència lingüística, fent palès la importància de les faltes d'ortografia, l'expressió escrita i oral, entre d'altres.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 17/33

e) Utilització de les Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

L'alumnat utilitzarà les tecnologies de la informació per fer diverses tasques educatives, com són la recerca d'informació, així com també a través del Google Drive i el correu electrònic. En cap cas es permet la utilització de l'ús del mòbil durant les sessions, ja que aquest està prohibit en el centre.

Per altra banda, la modelització i el tractament de les dades (tant a Biologia i Geologia, com a Física i Química, com a Matemàtiques) i la presentació i l'entrega de treballs farà que l'alumnat hagi de treballar tant els programes de tractament de dades a través de full de càlcul com el d'escriptura de textos com el de presentacions.

f) Contribució de la matèria a l'educació en valors

Directa o indirectament sempre es treballa en l'educació en valors ja que afavoreix un bon clima d'aula, de convivència, on hi haurà unes normes pel bon funcionament de l'aula per tal d'evitar conflictes.

Aquests continguts s'aniran treballant cada dia, intentant relacionar diferents temes (especialment de la part de Biologia i Geologia) amb els valors que s'ha de tenir per tenir una bona actitud, civisme i comportament, sobretot en els moments de feines en grup.

g) La prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia.

Des de l'àmbit, es tractarà de posar en valor i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. El rebuig dels estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona és un tema que podrà ser tractat a Biologia i Geologia.

Per altra banda, es necessita enfortir les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

h) Els elements transversals tractats

1. La comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la Informació i la Comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballa des de tot l'àmbit.
2. S'ha de fomentar el desenvolupament dels valors que promouen la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere, i dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i de no-discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. S'han d'evitar els comportaments i els continguts sexistes i els estereotips que suposin discriminació.

i) Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 18/33

L'avaluació es farà tenint en compte algunes de les característiques individuals de cada alumne, i en base als objectius establerts.

Partirem d'una avaluació inicial per, a partir d'aquí, poder començar a treballar en funció de les necessitats i ritmes de cadascú. El principal instrument d'avaluació serà l'observació i el registre continu i sistemàtic, processal, dinàmica, contextualitzada i compartida entre tots els docents que intervenen en el grup.

Les reunions d'equip docent i l'avaluació trimestral han de servir per fer una revisió de les necessitats de l'alumnat i de la nostra pròpia pràctica docent.

7. AVALUACIÓ

a) Procediments i activitats d'avaluació

Per recuperar un examen que els alumnes no han pogut fer el dia marcat o bé la presentació d'un treball, exposició oral, etc., tan sols si és justificat podran repetir la feina o examen encomanat. En cas contrari, la qualificació serà negativa.

L'avaluació de les competències es durà a terme a través dels punts següents:

- El desenvolupament de la matèria.
- El reconeixement de la pròpia competència bàsica.
- El nivell d'aptitud assolit en cadascuna de les vuit competències.
- Vegem-ho:

- *El domini de la llengua oral i escrita en múltiples contexts*

Expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; donar coherència i cohesió al discurs; gaudir escoltant, dialogant, llegint i expressant-se de manera oral i escrita.

- *L'ús espontani de raonaments matemàtics*

Conèixer i fer servir els elements matemàtics bàsics en situacions reals o simulades de la vida quotidiana, i posar en pràctica processos de raonament que condueixin a la solució dels problemes, a l'obtenció d'informació i a la presa de decisions.

- *L'ús responsable del medi ambient i dels recursos naturals*

Ser conscient de la influència que té la presència humana en l'espai i de les modificacions que introdueix, adoptant una actitud crítica en l'observació de la realitat i en l'anàlisi dels missatges informatius i publicitaris, com també uns hàbits de consum responsable en la vida quotidiana.

- *L'autonomia i l'eficàcia en el tractament crític de la informació*

Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per organitzar i processar la informació, i resoldre problemes reals de manera eficient, mostrant una actitud crítica i reflexiva.

- *La participació social i la valoració de la democràcia*

Exercir activament i responsable els drets i els deures de la ciutadania, valorant les diferències i reconeixent la igualtat de drets entre diferents col·lectius, especialment, entre homes i dones.

- *La capacitat d'expressar-se artísticament i gaudir fent-ho*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 19/33

Desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat per dur a terme creacions pròpies; conèixer les diferents manifestacions culturals i artístiques; interessar-se per la conservació del patrimoni.

• *El control de les capacitats d'aprenentatge pròpies*

Ser conscient del que se sap i del que s'ha d'aprendre; conèixer les potencialitats i les mancances pròpies, aprofitant les primeres i cercant motivació i voluntat per superar les segones.

• *La capacitat d'escollir i de tirar endavant projectes individuals i col·lectius*

Marcar-se objectius, planificar, mantenir la motivació, prendre decisions, actuar, autoavaluar-se, extreure conclusions, aprendre dels errors, valorar les possibilitats de millora, etc.

Per tant, aquestes competències implicaran tenir en compte que a l'inici del curs, realitzarem un diagnòstic inicial per saber el nivell de coneixements i d'habilitats dels alumnes, i el grau d'assumpció dels valors que es treballaran. A partir de l'anàlisi que en farem, podrem programar les estratègies per a l'adquisició dels continguts a través de les activitats i la metodologia que, tenint en compte la diversitat de l'alumnat, faciliti a cadascun d'ells l'assoliment -mínim ,almenys- dels objectius.

Criteris d'avaluació de 4tESO:

1. La puntualitat en el lliurament de les diferents feines : resums, exercicis de comprensió lectora, redaccions, poesies, etc.
2. La constància en la feina diària a casa i a classe.
3. L'assistència i la puntualitat a les classes.
4. El respecte a les persones i a les coses que formen part de l'aula.
5. Portar el material necessari.
6. Els controls de continguts de la matèria i els de comprensió i expressió escrita.
7. L'ús del català o castellà com a vehicle de comunicació en l'assignatura corresponent. En el cas dels alumnes castellanoparlants i estrangers se'n valorarà més l'esforç.
8. La presentació dels treballs. S'han d'haver seguit obligatòriament les directrius donades per presentar treballs.

Per tant, els continguts s'avaluaran a través d'exàmens, treballs de recerca, redaccions, comentaris, dictats, feina diària...

b) Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació i dels estàndards d'aprenentatge avaluable

Àmbit lingüístic

El currículum de l'àrea de llengües s'agrupa en diversos blocs. Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es formulen per a 4t d'Educació Secundària.

En la redacció s'ha respectat la numeració dels criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge tal com apareixen en el Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 20/33

Bloc 1. Comunicació oral: Escoltar i parlar

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.

1.1. *Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic i laboral, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa del parlant.*

1.2. *Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.*

1.3. *Reté informació rellevant i extreu informacions concretes.*

1.4. *Distingeix les parts en les quals s'estructuren els missatges orals i la interrelació entre discurs i context.*

1.5. *Distingeix entre informació i opinió en missatges procedents dels mitjans de comunicació i entre informació i persuasió en missatges publicitaris orals, i identifica les estratègies d'emfatització i expansió.*

1.6. *Segueix i interpreta instruccions orals.*

2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.

2.1. *Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, identifica l'estructura, la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa del parlant.*

2.2. *Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.*

2.3. *Reté informació rellevant i extreu informacions concretes.*

2.4. *Interpreta i valora aspectes concrets del contingut de textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius, i emet opinions raonades i les relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.*

2.5. *Empra progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).*

2.6. *Resumeix textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.*

3. Comprendre el sentit global i la intenció de textos orals.

3.1. *Escolta, observa i interpreta el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, i identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.*

3.2. *Reconeix i explica les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat) en les converses espontànies.*

3.3. *Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat, col·loqui o conversa espontània tenint en compte el to emprat, el llenguatge que utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 21/33

3.4. *Identifica el propòsit, la tesi i els arguments dels participants, en debats, tertúlies i entrevistes procedents dels mitjans de comunicació audiovisual, i en valora de forma crítica aspectes concrets de la forma i el contingut.*

3.5. *Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.*

4. *Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...)*

4.1. *Coneix el procés de producció de discursos orals i valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.*

4.2. *Reconeix la importància dels aspectes prosòdics (entonació, pauses, to, timbre, volum...) mirada, posicionament, llenguatge del cos, etc., gestió de temps i ajuda dels mitjans audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.*

4.3. *Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, a més de proposar solucions per millorar-les.*

5. *Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per regular la conducta.*

5.1. *Usa i valora la llengua com un mitjà per adquirir, processar i transmetre nous coneixements; per expressar idees i sentiments i per regular la conducta.*

6. *Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de forma individual o en grup.*

6.1. *Fa presentacions orals de forma individual o en grup, planifica el procés d'oralitat, organitza el contingut, consulta fonts d'informació diverses, gestiona el temps, transmet la informació de forma coherent i aprofita vídeos, enregistraments o altres suports digitals.*

6.2. *Fa intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis.*

6.3. *Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.*

6.4. *Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.*

6.5. *Resumeix oralment exposicions, argumentacions, intervencions públiques..., en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.*

6.6. *Aplica els coneixements gramaticals a l'avaluació i la millora de l'expressió oral, reconeix en exposicions orals pròpies o alienes les dificultats expressives: incoherències, repeticions, ambigüitats, impropietats lèxiques, pobresa i repetició de connectors, etc.*

7. *Conèixer, comparar, usar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals pròpies dels mitjans de comunicació.*

7.1. *Coneix, valora i aplica les normes que regeixen la cortesia en la comunicació oral.*

7.2. *Analitza críticament debats i tertúlies procedents dels mitjans de comunicació i hi reconeix la validesa dels arguments i en valora críticament la forma i el contingut.*

7.3. *Participa activament en els debats escolars, i respecta les regles d'intervenció, interacció i cortesia que els regulen, i utilitza un llenguatge no discriminatori.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 22/33

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació i potenciar el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. *Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.*

Bloc 2. Comunicació escrita: Llegir i escriure

Críteris d'avaluació / *Estàndards d'aprenentatge avaluables*

1. Aplicar diferents estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.

1.1. *Comprèn textos de diversa índole i posa en pràctica diferents estratègies de lectura i autoavaluació de la seva pròpia comprensió en funció de l'objectiu i el tipus de text, a més d'actualitzar coneixements previs, treballar els errors de comprensió i construir el significat global del text.*

1.2. *Localitza, relaciona i seqüència les informacions explícites dels textos.*

1.3. *Infereix la informació rellevant dels textos, n'identifica la idea principal i les idees secundàries i s'hi estableixen relacions.*

1.4. *Construeix el significat global d'un text o de frases del text i en demostra una comprensió plena i detallada.*

1.5. *Fa connexions entre un text i el seu context, l'integra i l'avalua críticament i fa hipòtesis sobre aquest.*

1.6. *Comprèn el significat de paraules pròpies del nivell culte de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se amb exactitud i precisió.*

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos orals.

2.1. *Reconeix i expressa el tema, les idees principals, l'estructura i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal, acadèmic, social, laboral i de relacions amb organitzacions, i també identifica la tipologia textual (narració, exposició...) seleccionada, l'organització del contingut i el format emprat.*

2.2. *Identifica els trets diferencials dels diferents gèneres periodístics informatius i d'opinió: notícies, reportatges, editorials, articles i columnes, cartes al director, comentaris i crítica.*

2.3. *Comprèn i explica els elements verbals i els elements no verbals i la intenció comunicativa d'un text publicitari que prové dels mitjans de comunicació.*

2.4. *Localitza informacions explícites en un text i les relaciona entre si i amb el context, les seqüència i dedueix informacions o valoracions implícites.*

2.5. *Interpreta el sentit de paraules, expressions, frases o petits fragments extrets d'un text en funció del seu sentit global.*

2.6. *Interpreta, explica i dedueix la informació donada en esquemes, mapes conceptuals, diagrames, gràfics, fotografies...*

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva que permeti identificar valoracions d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 23/33

3.1. *Identifica i expressa les opinions d'acord i desacord sobre aspectes parcials o globals d'un text.*

3.2. *Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.*

3.3. *Respecta les opinions dels altres.*

4. *Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i integrar-los en un procés d'aprenentatge continu.*

4.1. *Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.*

4.2. *Coneix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital, diccionaris de dubtes i irregularitats de la llengua, etc.*

4.3. *Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.*

5. *Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.*

5.1. *Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc.*

5.2. *Redacta esborranys de textos.*

5.3. *Escriu textos en diferents suports amb el registre adequat, organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.*

5.4. *Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees, estructura...) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació)*

5.5. *Avalua, amb l'ús de guies, la seva pròpia producció escrita, així com la producció escrita dels companys.*

5.6. *Reescriu textos propis i aliens i aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita.*

6. *Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.*

6.1. *Redacta amb claredat i correcció textos propis de l'àmbit personal, acadèmic, social i laboral.*

6.2. *Redacta amb claredat i correcció textos narratius, descriptius, instructius, expositius i argumentatius i s'adequa als trets propis de la tipologia seleccionada.*

6.3. *Utilitza diferents i variats organitzadors textuais en els escrits.*

6.4. *Resumeix el contingut de tot tipus de textos, recull les idees principals amb coherència i cohesió i les expressa amb un estil propi, i evita reproduir literalment les paraules del text.*

6.5. *Fa esquemes i mapes conceptuals que estructurin el contingut dels textos treballats.*

6.6. *Explica per escrit el significat dels elements visuals que puguin aparèixer en els textos: gràfics, imatges, etc.*

7. *Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.*

7.1. *Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el pensament.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 24/33

7.2. *Empra en els escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.*

7.3. *Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant la lectura i l'escriptura.*

7.4. *Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.*

Bloc 3. Coneixement de la llengua

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar els valors expressius que adquireixen determinades categories gramaticals en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen, amb especial atenció a adjectius, determinants i pronoms.

1.1. *Explica els valors expressius que adquireixen alguns adjectius, determinants i pronoms en relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen.*

2. Reconèixer i explicar els valors expressius que adquireixen les formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.

2.1. *Reconeix i explica els valors expressius que adquireixen les formes verbals en relació amb la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.*

3. Reconèixer i explicar el significat dels principals prefixos i sufixos i les seves possibilitats de combinació per crear noves paraules, i n'identifica aquells que procedeixen del llatí i grec.

3.1. *Reconeix els diferents procediments per a la formació de paraules noves i explica el valor significatiu dels prefixos i sufixos.*

3.2. *Forma substantius, adjectius, verbs i adverbis a partir d'altres categories gramaticals i empra diferents procediments lingüístics.*

3.3. *Coneix el significat dels principals prefixos i sufixos d'origen grecollatí i els utilitza per deduir el significat de paraules desconegudes.*

4. Identificar els diferents nivells de significat de paraules o expressions en funció de la intenció comunicativa del discurs oral o escrit en què apareixen.

4.1. *Explica tots els valors expressius de les paraules que guarden relació amb la intenció comunicativa del text on apareixen.*

4.2. *Explica amb precisió el significat de paraules i usa l'accepció adequada en relació amb el context en el qual apareixen.*

5. Usar correctament i eficaçment els diccionaris i altres fonts de consulta, en paper o en format digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per progressar en l'aprenentatge autònom.

5.1. *Empra els diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital, resol eficaçment els dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i progressa en l'aprenentatge autònom.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 25/33

6. Explicar i descriure els trets que determinen els límits oracionals per reconèixer l'estructura de les oracions compostes.

6.1. *Transforma i amplia oracions simples en oracions compostes mitjançant connectors i altres procediments de substitució per evitar repeticions.*

6.2. *Reconeix la paraula nuclear que organitza sintàcticament i semànticament un enunciat, així com els elements que s'agrupen entorn d'aquesta.*

6.3. *Reconeix l'equivalència semàntica i funcional entre l'adjectiu, el substantiu i alguns adverbis amb oracions de relatiu, substantives i adverbials respectivament, transforma i amplia adjectius, substantius i adverbis en oracions subordinades i les insereix com a constituents d'una altra oració.*

6.4. *Utilitza de forma autònoma textos de la vida quotidiana per a l'observació, reflexió i explicació sintàctica.*

7. Aplicar els coneixements sobre la llengua per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos orals i escrits i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

7.1. *Revisa els seus discursos orals i escrits i aplica correctament les normes ortogràfiques i gramaticals i reconeix el seu valor social per obtenir una comunicació eficient.*

8. Identificar i explicar les estructures dels diferents gèneres textuais amb especial atenció les estructures expositives i argumentatives per utilitzar-les a les seves produccions orals i escrites.

8.1. *Identifica i explica les estructures dels diferents gèneres textuais, amb especial atenció a les expositives i argumentatives, i les utilitza a les pròpies produccions orals i escrites.*

8.2. *Coneix els elements de la situació comunicativa que determinen els diversos usos lingüístics: tema, propòsit, destinatari, gènere textual, etc.*

8.3. *Descriu els trets lingüístics més excel·lents de textos expositius i argumentatius i els relaciona amb la intenció comunicativa i el context en el qual es produeixen.*

8.4. *Reconeix en un text, i utilitza a les produccions pròpies, els diferents procediments lingüístics per a l'expressió de la subjectivitat.*

9. Reconèixer en textos de diversa índole i usar a les produccions pròpies orals i escrites els diferents connectors textuais i els principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.

9.1. *Reconeix i utilitza la substitució lèxica com un procediment de cohesió textual.*

9.2. *Identifica, explica i usa diferents tipus de connectors de causa, conseqüència, condició i hipòtesi, així com els mecanismes gramaticals i lèxics de referència interna que proporcionen cohesió a un text.*

10. Reconèixer i utilitzar els diferents registres lingüístics en funció dels àmbits socials i valorar la importància d'emprar el registre adequat en cada moment.

10.1. *Reconeix els registres lingüístics en textos orals o escrits en funció de la intenció comunicativa i del seu ús social.*

10.2. *Valora la importància d'utilitzar el registre adequat en cada situació comunicativa i l'aplica en els seus discursos orals i escrits.*

11. Reconèixer els aspectes més elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 26/33

11.1. Reconeix els conceptes que tenen relació amb els fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme i conflicte lingüístic.

11.2. Coneix les lleis bàsiques que regulen la situació sociolingüística de les llengües de l'Estat espanyol.

12. Apreciar les normes que regulen la situació democràtica entre parlants de les diverses llengües de l'Estat.

12.1. Coneix la normativa que regula la situació democràtica entre parlants de les diferents llengües de l'Estat.

13. Manifestar actituds de respecte cap a les llengües i els seus parlants i fer ús dels drets lingüístics.

13.1. Desenvolupa actituds lingüístiques respectuoses.

13.2. Comprèn que els parlants són els protagonistes de la situació sociolingüística i participen activament en el procés de normalització o de substitució lingüística.

Bloc 4. Educació literària

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge evaluables

1. Afavorir la lectura i comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil.

1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos i aficions.

1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, en resumeix el contingut, n'explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

1.3. Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.

2. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts.

2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió mitjançant l'observació, l'anàlisi i l'explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...).

2.2. Reconeix i comenta la pervivència o evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg dels diversos períodes historioliteraris fins a l'actualitat.

2.3. Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, mitjançant l'observació, l'anàlisi i l'explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.

3. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els seus vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.

3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.

3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, i investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.

3.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 27/33

3.4. Dramatitza fragments literaris breus i desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.

4. Comprendre textos literaris representatius del segle XIX als nostres dies i reconèixer la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere a què pertany i relacionar el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb opinions personals raonades.

4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris representatius de la literatura del segle XIX als nostres dies, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.

4.2. Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes i emet opinions personals raonades.

5. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

5.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats, segueix les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.

5.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els sentiments.

6. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, a més d'adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

6.1. Consulta i cita adequadament diverses fonts d'informació per desenvolupar per escrit, amb rigor, claredat i coherència, un tema relacionat amb el currículum de literatura.

6.2. Aporta en els seus treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries i les expressa amb rigor, claredat i coherència.

6.3. Empra recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per dur a terme els seus treballs acadèmics.

Àmbit social

BLOC 1. EL SEGLE XVIII A EUROPA FINS AL 1789

1. Explicar el sentit polític, social i econòmic de l'Antic Règim.

1.1. Distingeix conceptes històrics com Antic Règim i Il·lustració.

2. Conèixer els avenços de la revolució científica des dels segles XVII i XVIII.

2.1. Valora els avenços científics i l'aplicació d'aquests avenços a la vida diària i contextualitza el paper dels científics a la seva època.

2.2. Comprèn les implicacions de l'empirisme i el mètode científic en diverses àrees.

3. Conèixer l'abast de la Il·lustració com a nou moviment cultural i social a Europa i a Amèrica.

3.1. Descriu les característiques de la cultura de la Il·lustració i quines implicacions té en algunes monarquies.

3.2. Diferencia l'absolutisme del parlamentarisme a través de l'anàlisi de diferents textos.

BLOC 2. L'ERA DE LES REVOLUCIONS LIBERALS

1. Identificar els principals fets de les revolucions burgeses als Estats Units, França, Espanya i Iberoamèrica.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 28/33

1.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses del segle XVIII, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.

2. Comprendre l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris del segle XVIII.

2.1. Discuteix les implicacions de la violència amb diversos tipus de fonts.

3. Identificar els principals fets de les revolucions liberals a Europa i a Amèrica.

3.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses de la primera meitat del segle XIX, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.

4. Comprovar l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris de la primera meitat del segle XIX.

4.1. Valora les raons dels revolucionaris per actuar com ho varen fer.

4.2. Analitza fonts de diverses èpoques i reconeix el valor que tenen no tan sols com a informació, sinó també com a evidència per als historiadors.

BLOC 3. LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

1. Descriure els fets rellevants de la revolució industrial i l'encadenament causal d'aquests fets.

1.1. Analitza i compara la industrialització, en diferents escales temporals i geogràfiques, de diversos països d'Europa, Amèrica i Àsia.

2. Entendre el concepte de progrés i els sacrificis i els avenços que comporta.

2.1. Analitza els pros i els contres de la primera revolució industrial a Anglaterra.

2.2. Explica la situació laboral femenina i infantil a les ciutats industrials.

3. Analitzar els avantatges i els inconvenients de ser un país pioner en els canvis.

3.1. Compara el procés d'industrialització a Anglaterra amb el dels països nòrdics.

4. Analitzar l'evolució dels canvis econòmics a Espanya i a les Illes Balears arran de la industrialització parcial del país.

4.1. Especifica algunes repercussions polítiques dels canvis econòmics a Espanya.

BLOC 4. L'IMPERIALISME DEL SEGLE XIX I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

1. Identificar les potències imperialistes i el repartiment del poder econòmic i polític al món al darrer quart del segle XIX i al principi del XX.

1.1. Explica raonadament que el concepte d'imperialisme reflecteix una realitat que influirà en la geopolítica mundial i en les relacions econòmiques transnacionals.

1.2. Discuteix sobre l'eurocentrisme i la globalització.

2. Establir jerarquies causals (aspecte, escala temporal) de l'evolució de l'imperialisme.

2.1. Reconeix cadenes i interconnexions causals entre el colonialisme, l'imperialisme i la Gran Guerra de 1914.

3. Conèixer els principals esdeveniments de la Gran Guerra, les connexions amb la Revolució Russa i les conseqüències del Tractat de Versalles i dels altres tractats.

3.1. Diferencia els esdeveniments dels processos en una explicació històrica de la Primera Guerra Mundial.

3.2. Analitza el nou mapa polític d'Europa.

3.3. Descriu la derrota d'Alemanya des de la seva pròpia perspectiva i des de la perspectiva dels aliats.

4. Esquematitzar l'origen, el desenvolupament i les conseqüències de la Revolució Russa.

4.1. Contrasta algunes interpretacions de l'abast de la Revolució Russa actuals i de l'època en què va tenir lloc.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 29/33

5. Conèixer els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX, conseqüència de les revolucions industrials.

5.1. Elabora un eix cronològic, diacrònic i sincrònic, amb els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX.

6. Relacionar moviments culturals com el romanticisme en diferents àrees i reconèixer l'originalitat de moviments artístics com l'impressionisme, l'expressionisme i altres ismes a Europa.

6.1. Comenta analíticament quadres, escultures i exemples arquitectònics de l'art del segle XIX.

6.2. Compara moviments artístics europeus i asiàtics.

BLOC 5. L'ÈPOCA D'ENTREGUERRES (1919-1945)

1. Conèixer i comprendre els esdeveniments, les fites i els processos més importants del període d'entreguerres, o les dècades 1919-1939, especialment a Europa.

1.1. Analitza interpretacions diverses de fonts històriques i historiogràfiques de procedència diferent.

1.2. Relaciona algunes qüestions concretes del passat amb el present i les possibilitats del futur, com l'abast de les crisis financeres del 1929 i del 2008.

1.3. Discuteix les causes de la lluita pel sufragi de la dona.

2. Estudiar les cadenes causals que expliquen la jerarquia causal en les explicacions històriques sobre aquesta època i com es connecten amb el present.

2.1. Explica les principals reformes durant la II República espanyola i les reaccions a aquestes reformes.

2.2. Explica les causes de la Guerra Civil espanyola en el context europeu i internacional.

3. Analitzar què va conduir a l'apogeu dels feixismes a Europa.

3.1. Explica diversos factors que varen fer possible l'apogeu del feixisme a Europa.

BLOC 6. LES CAUSES I LES CONSEQÜÈNCIES DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

1. Conèixer els principals fets de la Segona Guerra Mundial.

1.1. Elabora una narració explicativa de les causes i les conseqüències de la Segona Guerra Mundial en diferents nivells temporals i geogràfics.

2. Entendre el concepte de guerra total.

2.1. Reconeix la jerarquia causal (més o menys importància d'unes causes segons les diferents narratives).

3. Diferenciar les escales geogràfiques en aquesta guerra: europea i mundial.

3.1. Interpreta per què va acabar abans la guerra "europea" que la "mundial".

3.2. Situa les fases del conflicte en un mapa.

4. Entendre el context en el qual es va desenvolupar l'Holocaust durant la guerra europea i les conseqüències que va tenir.

4.1. Reconeix la significació de l'Holocaust en la història mundial.

5. Organitzar els fets més importants de la descolonització de postguerra al segle XX.

5.1. Descriu els fets més rellevants del procés de descolonització.

6. Comprendre els límits de la descolonització i de la independència en un món desigual.

6.1. Distingeix contextos diferents del mateix procés; per exemple, l'Àfrica subsahariana (1950-60) i l'Índia(1947).

BLOC 7. L'ESTABILITZACIÓ DEL CAPITALISME I L'AÏLLAMENT ECONÒMIC DEL BLOC SOVIÈTIC

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 30/33

1. Entendre els avenços econòmics dels règims soviètics i els perills del seu aïllament intern, així com els avenços econòmics de l'estat del benestar a Europa.

1.1. Explica alguns dels conflictes de l'època de la Guerra Freda emprant fonts històriques i historiogràfiques.

1.2. Explica els avenços de l'estat del benestar a Europa.

1.3. Reconeix els canvis socials derivats de la incorporació de la dona a la feina com a assalariada.

2. Comprendre el concepte de guerra freda en el context posterior al 1945 i les relacions entre els dos blocs: EUA i URSS.

2.1. Descriu les conseqüències de la guerra del Vietnam.

3. Explicar les causes de l'establiment d'una dictadura a Espanya després de la Guerra Civil i com va anar evolucionant aquesta dictadura del 1939 al 1975.

3.1. Coneix la situació de la postguerra i la repressió a Espanya i les diferents fases de la dictadura de Franco.

3.2. Discuteix com s'entén a Espanya i a Europa el concepte de memòria històrica.

4. Comprendre el concepte de crisi econòmica i la repercussió mundial que té en un cas concret.

4.1. Compara la crisi energètica del 1973 amb la financera del 2008.

BLOC 8. EL MÓN RECENT ENTRE ELS SEGLES XX I XXI

1. Interpretar processos de canvis econòmics, socials i polítics mundials a mitjà termini.

1.1. Interpreta el renaixement i el declivi de les nacions al nou mapa polític europeu d'aquesta època.

1.2. Comprèn els pros i els contres de l'estat del benestar.

2. Conèixer les causes i les conseqüències immediates de l'ensorrament de l'URSS i altres règims soviètics.

2.1. Analitza diversos aspectes (polítics, econòmics, culturals) dels canvis produïts després de l'ensorrament de l'URSS.

3. Conèixer els principals fets que varen conduir al canvi polític i social a Espanya després del 1975 i valorar diferents interpretacions d'aquest procés.

3.1. Compara interpretacions diverses sobre la Transició espanyola dels anys setanta i de l'actualitat.

3.2. Enumera i descriu algunes de les principals fites que varen donar lloc al canvi en la societat espanyola de la Transició: coronació de Joan Carles I, Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, obertura de Corts Constituents, aprovació de la Constitució del 1978, primeres eleccions generals, creació de l'Estat de les autonomies, etc.

3.3. Analitza el problema del terrorisme a Espanya durant aquesta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): gènesi i història de les organitzacions terroristes, aparició dels primers moviments associatius en defensa de les víctimes, etc.

4. Entendre l'evolució de la construcció de la Unió Europea.

4.1. Discuteix sobre la construcció i el futur de la Unió Europea.

BLOC 9. LA REVOLUCIÓ TECNOLÒGICA I LA GLOBALITZACIÓ AL FINAL DEL SEGLE XX I PRINCIPI DEL XXI

1. Definir el concepte de globalització i identificar-ne alguns factors.

1.1. Cerca notícies a la premsa d'algun sector amb relacions globalitzades i elabora arguments a favor i en contra.

2. Identificar alguns dels canvis fonamentals que suposa la revolució tecnològica.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 31/33

2.1. Analitza algunes idees de progrés i de retrocés en la implantació de les tecnologies de la informació i la comunicació en diferents àmbits geogràfics.

3. Reconèixer l'impacte local, regional, nacional i global d'aquests canvis, preveure possibles escenaris més o menys desitjables relacionats amb qüestions mediambientals transnacionals i discutir les noves realitats de l'espai globalitzat.

3.1. Crea continguts que inclouen recursos com textos, mapes i gràfics per presentar algun aspecte conflictiu de les condicions socials del procés de globalització.

BLOC 10. LA RELACIÓ ENTRE EL PASSAT, EL PRESENT I EL FUTUR A TRAVÉS DE LA HISTÒRIA I LA GEOGRAFIA

1. Reconèixer que el passat “no és mort i enterrat”, sinó que determina el present i els diversos possibles futurs i espais o hi influeix.

1.1. Planteja possibles beneficis i desavantatges per a les societats humanes i per al medi natural d'algunes conseqüències de l'escalfament global, com el desgel del Bàltic.

1.2. Valora com una Europa en guerra durant el segle XX pot arribar a una unió econòmica i política al segle XXI.

1.3. Compara, en un aspecte o en diversos, les revolucions industrials del segle XIX amb la revolució tecnològica de final del segle XX i principi del XXI.

c) Criteris de qualificació

Els criteris de qualificació seran els mateixos per a les 3 assignatures compreses dins l'àmbit sociolingüístic:

- Exàmens i treballs de pes: 60%
- Petits treballs, exposicions orals...: 25%
- Actitud (puntualitat a classe i en l'entrega de feines, respecte als companys i professorat, atenció i participació activa a classe, deures...): 15%

Altres aspectes a tenir en compte per a la qualificació:

- Una feina obligatòria no lliurada tindrà una puntuació de 0.
- Les exposicions orals són activitats obligatòries i compten com la resta de notes.
- Cada tipus de prova tindrà el seu sistema de puntuació segons el nombre de preguntes i el tipus de continguts que s'avaluen.
- Per superar cada avaluació serà obligatori fer una prova de lectura.
- En el cas de les llengües, l'alumnat s'examinarà de llengua i de literatura i s'han d'aprovar les dues parts per superar l'assignatura.
- Per aprovar les avaluacions es necessita com a mínim un 5 de mitjana aritmètica entre la part de llengua i la de literatura. Han de treure com a mínim un 3,5 de llengua i de literatura per fer la mitjana entre les dues parts. En cas contrari, la matèria queda suspesa.
- Com recuperar? Si se suspèn qualsevol avaluació, es podrà recuperar quan la professora ho indiqui, sempre que l'alumne hagi lliurat les feines encomanades.
- Els errors ortogràfics i gramaticals més freqüents descompten fins a 2 punts (-0'1 cada error) tant en els treballs, les exposicions orals com en els exàmens.
- En la redacció i en l'exposició de textos es tindrà en compte que l'alumnat s'expressi amb l'adequació, coherència, cohesió i correcció ortogràfica i gramatical.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 32/33

- Com pujar nota? Sempre que s'aprovi una avaluació, l'alumnat podrà pujar nota, de forma voluntària. Haurà de consensuar el treball amb la professora i fer-ne una exposició oral. Cada treball puja 0,5 fins a un màxim d'1,5 punt.
- Una actitud inadequada vers els companys o la professora i/o l'assignatura penalitzarà la nota.

d) Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes amb matèries pendents de cursos anteriors

Pel que fa a les matèries lingüístiques, si l'alumne que duu la matèria suspesa, aprova la 1a i 2a avaluació del curs actual, automàticament aprova el curs anterior. Els alumnes que no han superat la 1a i 2a avaluació faran una recuperació de tota la matèria suspesa. Data de recuperació: després de les vacances de Pasqua.

Pel que fa l'assignatura de Geografia i història, per als alumnes que hagin de recuperar es prepararà un dossier de dues parts amb els apartats bàsics i fonamentals de la matèria. Aquest dossier se'ls lliurarà al llarg del primer trimestre i s'haurà de lliurar la primera setmana després de les vacances de Nadal, i la segona part al mes d'abril. També al gener i a l'abril l'alumne realitzarà dos exàmens parcials de l'assignatura pendent. Si no es presenta el dossier en la data marcada, i/o no supera les proves parcials, l'alumne/a tindrà una altra oportunitat, la de realitzar una prova objectiva el mes de maig. Aquestes proves es realitzaran a hores de classe de la matèria.

Cada unitat té les seves activitats de reforç específiques. A més, es tindrà en compte l'alumnat NEE i NESE i el material quedarà adaptat a les seves necessitats.

8. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS DEL CURRÍCULUM (ACI)

Activitats de suport:

Des del Departament i amb coordinació amb el Departament d'Orientació es duen a terme les següents mesures:

- Adaptació dels objectius, continguts i criteris d'avaluació (només per l'alumnat NEE que no tingui expectatives de títol).
- Adaptació del material didàctic: dossiers de feina individualitzats i proves escrites.
- Pels alumnes pendents de cursos anteriors, es fa un seguiment durant tot el curs amb un pla de recuperació de pendents.

Alumnat amb ritme d'aprenentatge lent i/o dificultats amb l'assignatura

ACTIVITATS DE REFORÇ:

- Fer una planificació de feines per reforçar continguts clau (conceptes/procediments)
- Elaborar mapes - esquemes de les unitats didàctiques i assenyalar els continguts que no tenen prou clars i aclarir aquests dubtes amb la professora durant els descansos o sessions d'activitats d'estudi.
- Revisar els exercicis i establir les pautes a seguir per la seva resolució.

Alumnat amb ritme d'aprenentatge ràpid

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 33/33

- Fer una planificació de feines per ampliar continguts (conceptes/procediments): exercicis i problemes de major dificultat, treballs de recerca relacionats amb els continguts tractats, informes de pràctiques més complets aprofundint més en les observacions, tractament de dades i conclusions.

Com ja s'ha fet referència anteriorment, degut a la gran diversitat d'alumnes que formen part d'aquests grups, els continguts, els criteris d'avaluació, els materials didàctics i la metodologia ja estan adaptats des d'un principi. Si no és suficient, s'elaboraran les Adaptacions Curriculars Significatives necessàries, amb la col·laboració del professorat del departament d'Orientació.

9. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DEL CENTRE, ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES, EXTRAESCOLARS I SORTIDES ESCOLARS

En l'àmbit lingüístic es programaran activitats literàries (rutes literàries, representacions teatrals...) que encara s'han de concretar. En l'àmbit social tampoc no hi ha cap activitat programada, però no es descarta la participació en activitats de centre o d'altres programades per alguna institució que tinguí a veure amb els continguts de la matèria.